

Előfizetési árak:

estén vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Az őrlési forgalom.

Debreczen, szept. 6.

Sok szó esett az újabb időben arról, hogy az őrlési forgalom eltörlése a magyar mezőgazdaság érdekében történt. S hogy ez intézkedés, mely nem törvényhozási, hanem csupán rendeleti uton léptetett életbe, a buzaárak emelkedését s ezáltal a magyar mezőgazdaság helyzetét van hivatva előmozdítani.

E sorok célja kimutatni, hogy az őrlési forgalom eltörlésével az agráriusok saját maguknak, jobban mondva a magyar mezőgazdaságnak tettek kárt s hogy mi sem kívánatosabb épen a mezőgazdasági válság megszüntetése szempontjából, mint az, hogy az őrlési forgalom mielőbb visszaálltassék. Szerencse, hogy ez egyszerű rendelet útján eszközölhető.

Az őrlési kikészítési eljárás — őrlési forgalom — nem egyéb, mint gabonaneműeknek vámbiztosíték mellett behozatala oly célból, hogy ez feldolgozott liszt alakjában a vámterületről kivitessék és a vámbiztosíték a kivitel alkalmával visszaadatván, vámentesítettessék. A kikészítési eljárásnál nem kívántatik, hogy a kivitt lisztnek a behozott búzából készült liszttel való

azonossága igazolva legyen, mert az igazolás nem volna másként lehetséges, mint a behozott búzának ellenőrzés mellett való megőrlése útján, de ez költséges volta mellett a kikészítési eljárást egyszerűen lehetlenné tenné, miután a malmok különböző buza-fajokat vegyitenek össze. Mert ha a malmok csupán külföldi búzákat akarnak megőrleni, ennek csak egy csekély részét volnának képesek külföldre vinni és ezt sem vihetnék ki, mert a magyar buza finomsága s kiváló sajátságai mellett a kivitt külföldi búzáknak épen az a minősége nem volna meg, mely eddig a magyar malmok készítményét a külföldön jellemezte. Tehát csupán az követeltetik meg, hogy a lisztet ugyanazon malom vigye külföldre, mely a búzát a behozatalkor átvette.

Az őrlési forgalom megszüntetése ellen a mozgalom Ausztriában keletkezett az osztrák malmok részéről s innen átment a társadalmi térre is. Okot erre a magyar malmok domináló állása adott, melyek sokkal inkább igénybeveték a forgalom kedvezményét, mint az osztrákok, ez lévén az egyetlen magyar iparág, mely magát Ausztriától függetlenné tenni képes volt. Ez a körülmény adta meg az alkalmat az osztrákok izgatásainak

az őrlési forgalom megszüntetése iránt s mert az agráriusok mozgalmá épen ezen időre esik, a magyar gazdaközönség egyszerűen felült az osztrákoknak s a mezőgazdasági válság okait nem keresték másban, mint abban, hogy a merkantilisták tulsulya ellen kell védekezniök, mely tulsuly szerintök a malmok viselkedésében is megvan. Azt hitték ugyanis, hogy az őrlési forgalom következtében a liszt olcsóbb lesz és így olcsó liszt mellett alacsonyabbak lesznek a gabonaárak is s megkezdődött a hajszája a magyar ipar egyetlen önálló ága, a malmok ellen. Ez a történet az őrlési forgalom megszüntetésének.

Lássuk már most, minő eredmények következtek be ennek folytán. Nálunk nagyon fontos közgazdasági kérdés a liszt-kivitelkérdése. A kivitel fentartása a magyar malmoknak rendes körülmények között mintegy hat millió buza megőrlésének lehetőségét adja meg. Ha ennek a mennyiségnek a finom részét, — mert a finom fajok kerülnek kivitelre — kivinni nem lehet, a minek jelenségei már most észlelhetők, a benmaradt quantum belföldön nem fog elkelní s így a malmoknak okvetlenül meg kell szüntetni üzemüket, minek követ-

TARCZA

Nő és férfi.

Ott, hol virág fakad, s a meny kék,
Hol himesebbek a kis lepkék:
Hol nincs vad eszme, sem erő:
Ott-ott született meg a nő.

S a hol tivornya, nóta járja,
A hol az ábránd néma, árva;
Hol kikacagják az eget:
A férfi ottan született.

Fliesz Henrik.

Bogaras teremtés.

Irta: Vértesi Arnold.

Mikor Molnár Erzsike fürdőre ment a nénivel, már úgy volt, hogy a menyasszony-ságáról beszéltek az egész kis városban. Az új kincstári erdész nagyon sűrűn járt a házukhoz s világosan lehetett látni, hogy nemsokára megkérheti.

A szülőkaek öröme telt volna a derék, jómódu vöben; a leánynak sem volt ellene semmi kifogása. Ugy látta az anyja, nagyon szívelheti.

Akkor jött a néni, hogy elviszi Erzsikét a fürdőre, hadd mulasson egy kicsit még leányfővel, ugys nemsokára férjhez megy. Erzsike ugyan inkább otthon maradt volna, de a néni nem hagyta.

— Majd bizony tizenhöz esztendőskorodban már itthon ülsz a sutban. Ráérsz,

ha asszony leszel. Addig csak ugrálj egy kicsit. Láss valamit a világból is.

A fürdőn vit élet volt. A néninek sok ismerőse volt ott. De az első napokban Erzsike csak haza vágyott; jobb otthon, sokkal jobb. Számlálta a napokat, mikor telik le az az öt hét. Jaj, csak már letelnék hamar!

Semmi sem tetszett neki, sem a nagy zajos társaság, sem az örökös czigányzene: reggel, délben, este; még a fenyegek sem. Mennyivel szebb az ő tölgyerdejük otthon üde zöld színével, éneklő madaraival. Itt minden úgy lenyomta, megfélemlítette s mikor egyszer a fürdő ünnepelt férfia, Bakonyi Béla, a híres író, képviselő és nagy gavallér kegyeskedett beszélgetésbe ereszkedni vele, alig birt egy-két szót rebegni s fülig pirult.

— Ugyan ne légy olyan ügyetlen, — korholta később a néni. — Olyan feleleteket adott Bakonyinak, hogy azt hiszi, valami ostoba liba vagy.

De bármit hitt a híres férfi, nem találhatta valami kellemetlennek az elfogódott, piruló fiatal leány társaságát, mert másnap ismét hozzájuk csatlakozott és most elkísérte őket az egész hosszú sétauton. Minden fürdővendég láthatta.

A néni keble büszkeségtől dagadt; de Erzsike egyre pirult s oly nagy volt a szivdobogása, hogy ma még kedvéből tudott szólni, mint tegnap. Szerencsére a néni el-tartott volna beszéddel három térfit is, nem egyet, s a híres ember is szeretett beszélni. Hogyne? Mikor anyyi volt a bámulója.

Attól fogva mindennap találkoztak. A fiatal leányt még mindig elfogta ugyan az a szorongó érzés, mihelyt Bakonyi Béla feléjük közeledett, de már nem imádkozott magában azért: jaj csak ne jönne hozzájuk; sőt inkább azért, hogy jöjjön.

A napokat sem számlálta már, hogy mikor mennek haza. Megijedt, mikor az öt hét már a vége felé járt. Ilyen hamar? Szerette volna arra kérni a nénit, hogy toldják meg még egy héttel, de nem mertte. A néni oly szigorú, fürkésző tekintettel nézett rá, mintha valamit sejtene abból, a mi a napokban történt egyszer este, mikor hazajövet a homályos folyosón Bakonyi Béla egy csókot nyomott a remegő fiatal leány ajkára.

Oh istenem, az a csók! Még most is reszket, ha rá gondol s még most is érzi azt az édes zsibbadtságot. Lerogyott volna, ha a félelem nem tartotta volna fönn. Jaj, ha a néni észreveszi!

Negyednap már el kellett utazni. A néni nem akart tovább maradni.

— Eszébe jutok majd néha, Erzsike? — kérdezte a leánytól Bakonyi Béla.

— Örökké! — felelt a leány.

— Hát nem felejt el?

— Soha!

Csak egy kézsoritást válthattak. Több szó nem esett köztük.

— Viszontlátásra... nemsokára, — mondta Bakonyi Béla.

Mikor haza érkezett a kis városba, otthon alig ismertek rá Molnár Erzsikére, úgy megváltozott. Olyan szótlan, olyan komoly lett.

A fiatal erdész nem tudta mire vélni,

kezménye az árleszállás leendő lisztben és búzában, hiszen a malmok fogyasztása adja meg az irányt a buzaárak képződésének. Ez a körülmény már eddig is bekövetkezett s valószínűleg, hogy az idő folyamán még nagyobb mértékben be fog következni. A külföldre való liszt kivitel ugyanis a magyar lisztnek a külföldön való nagy drágasága miatt csak az őrlési forgalom mellett lehetséges. A magyar legdrágább lisztért belföldön malmaink nagyobb árt kapnak, mint külföldön s ezért az őrlési forgalom nélkül kivitel nem képzelhető, mert az őrlési forgalom mintegy kiviteli praemium volt, mely az országnak semmibe sem került.

Ezt a praemiumot veszítették el a malmok az őrlési forgalom megszüntetésével, melynek következtében kénytelenek lesznek külföldön lisztjük árát felemelni, a mi a kivitel csökkenését idézi elő s a magyar liszt elveszti külföldi piacait, a mi a magyar mezőgazdaság részére fog kiheverhetetlen csapást képezni, mert a malmok őrlésének csökkenése le fogja szállítani a buzaárakat. Ausztria tehát eléri, a mire törekszik s a mire a magyar agráriusok, midőn az osztrák agrármozgalomhoz vakon csatlakoztak, nem számítottak.

A mi agráriusaink azt hitték, hogy a külföldről behozott buza a belföldi buzaárakra nyomasztó befolyást gyakorol s ezzel kívántak gazdáinkra s a kormányra hatást gyakorolni. De vajjon képzelhető-e, hogy 30—40 millió métermázsányi termésmennyiségre hatást gyakorol másfél millió buza, a mennyi tudniillik az őrlési forgalom által hozzánk külföldről behozatott? —

Hogy hatást nem gyakorolhat, kitűnik abból is, hogy az osztrák-magyar vámterületre őrlési forgalom czimén behozott búzának megfelelő mennyiség ki is vitetett, sőt általában több liszt került kivitelre, mint a mennyi a forgalomban behozott búzának megfelelt. Az őrlési eljárás tehát a buzaárak csökkenésére befolyással nem lehetett.

Sőt ellenkezőleg: az őrlési forgalom jótékony befolyást gyakorolt a buzaárak alakulására s elősegítette az áremelkedést. 1891. év óta a buzaárak hazánkban drágábbak voltak, mint a külföldön.

A magyar buza legjobbértékcsökkentője a magyar malomipar s a mely irányzat a malmok ellen tör, a magyar gazdaság életerét metszi. A magyar malomipar képes megfelelni még a mezőgazdaság intenzívebb fejlesztése mellett előállható nagyobb gabonatermésnek is. A liszt kivitel a magyar mezőgazdaságnak nélkülözhetlen tényezőjévé képezi s a budapesti nagy malmok forgalma megszüntetésének következményeit, a vidéki malmok elensúlyozni képesek nem lesznek. Az agráriusok azt mondják, hogy a vidéki malomipar fellendítése volt a céljuk, remélvén, hogy az őrlési forgalom megszüntetésével a vidéki malmok fogják a felesleget megvásárolni.

Ez meglehet, de ez a változtatás a gazdák kárával fog járni az árak csökkenése folytán. De különben is a vidéki malmok a fölösleg feloldozására képtelenek.

Az őrlési forgalom megszüntetésének következményei már észlelhetők a kivitel csökkenésében s az agrárizmus örvendhet diadalának, mely vesztét fogja okozni. A

mezőgazdaság tapasztalt férfiai már kezdik érezni a veszélyt, mely ebből gazdasági életünkre származni fog s már hallottunk hangokat, melyek az őrlési forgalom visszaállítása érdekében emelkedtek. A józan magyar közvélemény bizonyára nemsokára be fogja látni, hogy a tapasztalat az őrlési forgalom visszaállítását kívánja s meggyőződik arról, hogy e kérdést divatos jelszavakkal — mint a merkantilizmus és agrárizmus közötti ellentét — megoldani nem lehet s hogy ennélfogva az őrlési forgalom visszaállítása nem a merkantilisták, hanem a magyar mezőgazdaság követelménye.

A tisztviselők fizetésrendezése. A pénzügyminiszter legutóbb — mint tisztviselői körökben beszéltek — kidolgoztatta minisztériuma számvevőségében az állami tisztviselők fizetésrendezésének tervezetét. A munkálat, mely most már közel áll teljes befejezéséhez és a nyugdíjkérdésnek a fizetésemeléssel arányos megoldását is felöleli, hirszerint két részre oszlik, amelyek mindegyike más és más alapon való fizetésemelésre vonatkozik. — A tervezet egyik része azon alapon készült, hogy a magyar állami tisztviselők fizetését teljesen egyenlővé tennék az osztrák tisztviselők fizetésével. De, mert a többlet, a mely ily módon előáll, rendkívül nagy, a pénzügyminiszter elkészítette a tervezet második módját is; ez is abból indul ki, hogy a fizetéseket az osztrák tisztviselők alapfizetésével egyenlővé tegyék, de a többlet leszállítását oly módon éri el, hogy egyes fizetési osztályokban csökkentse a fokozatok számát. — E fontos munkálatok előkészítésének legközvetlenebb czélja kétségtelenül az volt, hogy a pénzügyminiszter készen kívánja tartani a fizetésemelés fontos kérdésére vonatkozó előmunkálatokat, melyek kimerítő képet adnak a megvalósításhoz szükséges költségekről. Hogy a terv mostanában megvalósuljon, arra a mai pénzügyi viszonyok mellett, sajnos, alig van kilátás. A kik a munkálat előkészítéséről tudnak, azt hiszik, hogy csak az 1902-iki költség-

hogy most úgy huzódozik tőle. Alig felel a tréfálkozásaira s néha tán nem is hallja, hogy mit beszél az a fiatal ember: egészen másutt jár az esze.

— Nem értem, mi lelte Erzsikét? — panaszkodott jóvendőbeli anyósának az erdész.

— Hagyja csak, lelkem — nyugtatta meg az anya, — ebben a korban néha olyan fureskák a leányok. Isten tudja, mi csoda kis hóbert motoszkál a fejében. Majd elmúlik.

De csak nem mult el. Az a bucsuszó csegett egyre a fülében:

— Viszontlátásra... nemsokára.

Egész őszön, egész télen várta a leány. Mindig várta: most fog jönni, most. Am a híres ember nem jött, annak most annyi a dolga: országgyűlés, irodalom; a nagy emberek nem érnek rá, hogy mindjárt oda szaladjanak, ahova a szívük vonja.

Persze, hogy nem érnek rá. Ilyenkor megnyílnak a szalonok, bejönnek faluról a szép asszonyok és az orfeumba is új csillagok érkeznek. Ugyan kinek jutna eszébe, hogy valahol vidéken egy bohó lányka vár arra: mikor jön el majd érte az a híres ember, a kinek minden szava arany?

A farsang végén az erdész már nagyon nyugtalan lett. Hiszen ez az ő dolga nem megy előbbre, hanem napról-napra hátrább. Tudni akarja végre, hogy széna-e vagy szalma?

— El ne szalaszd, édes lányom, ezt a jó partit, — intette a leányát Molnárné. — Nem minden bokorban akad ilyen derék kérő.

De a leánynak hiába beszélt az anyja. — Nem, édes anyám, nem lehetek a mátkája.

— De hiszen azelőtt nem beszéltél így, — csodálkozott az anyja, — hát most mért nem akarsz?

A leány konokul hallgatott. Csak azt hajtotta egyre, hogy nem lehet a mátkája, nem teheti.

Husvét után az erdész megkérte a vasuti főmérnök leányát s még a nyáron meg is tartották az esküvőt.

— Látod, látod! — siránkozott az Erzsike anyja.

De Erzsike nem látott semmit egyebet, csak a távolban Bakonyi Bélát, a ki bizonyára el fog jönni érte, hiszen megígérte; el, el, — nemsokára. Ugy mondta: nemsokára.

S nem annyi-e már, mintha jegyesek volnának? Az a csók, az eljegyezte őket egymásnak, a menyasszonya Bakonyi Bélának és hűségesen meg fogja várni, meg, meg.

A következő farsangon megint akadt volna szerencsése Molnár Erzsikének. A járásbíró még egészen fiatal ember, alig harmincz éves, a kiről azt beszélték, hogy még törvényszéki elnök is, kuriai bíró is lesz belőle, nagyságos ur, méltóságos ur, olyan jeles ember.

— No már evvel csak beérheted, — mondta Molnárné büszkélkedve a leányának. De annak a leánynak még ez sem kellett.

— Hát kire vársz? Mire vársz? — zugolódt az anyja.

Teljességgel nem bírták megérteni,

hogy valaki így eltolja magát a szerencsét. Igazán mire vár? Már ő maga sem tudta, hogy mire vár, csak várt, várt arra a viszontlátásra, mely talán soha sem következik be. Meglehet, hogy soha. De ő meg fogja tartani, a mit ígért: ő nem felejtje el soha.

A híres ember pedig ment tovább a maga pályafutásán, a hol mindíg akadt újabb kaland, mely elfelejttesse a régit, s már nem emlékezett arra, hogy volt valamikor egy fiatal leány, a kit ő a néni háta mögött megcsókolt, s a ki azt hiszi, hogy az a csók annyit jelentett: te vagy az én menyasszonyom, eljövök érte, várj meg.

Ej uram istenem, ha valamennyi leány, a kit a híres ember megcsókolt, mind menyasszonya akarna lenni egyszerre, furesa világ támadna abból. A marokkói császár kellene oda.

Am az a szegény együgyű leány nem tudja, hogy a szép nő és a csók olyan portéka, a mit a férfiak uton utfélen osztogatnak, csak legyen a ki elfogadja. Az ő szemében még most is oly dicsőségesen trónol költői székén az a nagy ember és ha nem jöhet el, hát annak nem az az oka, mert léha hölgyecskék foglalják el, hanem az országos ügyek, a nagy eszmék. Egy-egy költeménye megjelenik a lapokban s idáig veti sugárait. Mondják, hogy megint fényes beszédet tartott a képviselőházban. Arcképe ott van a képes levelezőlapokon s a Molnár Erzsike szívében.

És ime egyszerre azt beszélnek a kis városban, hogy a híres ember eljön ide valami emlékkő leleplezésére és beszédet is

vetés alkalmával lehet majd gondolni a fizetésemelésre. De akkor sem egyszerre egészében.

A Reichsrath feloszlása. A Neue Freie Presse úgy értesül, hogy az osztrák Reichsrath feloszlása immár megtörtént. A király a feloszlató pátenst már ellátta aláírásával. A bécsi politikai körök vélekedése az, hogy a Reichsrath feloszlását az új választások kiírása követi. Ezzel esik az a feltevés, hogy az osztrák kormány a népképviselőt teljes mellőzésével kísérelné meg a kormányzást.

A N. Fr. Pr. szerint feltehető, hogy az a konferencia, melyben tegnap déli egy órakor a király elnöklété alatt Széll miniszterelnök, Goluchowski Agenor közös külügyminiszter és Kállay Béni közös pénzügyminiszter részt vettek, első sorban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a közös ügyek elintézése milyen időpontban teszi szükségessé a Reichsrath összehívását.

Határozottsággal megegyezik azt a hírrel, hogy magának a kormánynak kebelében is volnának ellenzői a Reichsrath feloszlásának. A cseh ujságok ugyan megkísérik úgy tüntetni fel a helyzetet, mintha Pienták lengyel és Rezek cseh miniszter a feloszlással egyet nem értenének és lemondásuk tervével foglalkoznának, ez a hírrel azonban a való tényeknek nem felel meg.

Tulkiadások.

Debreczen, szeptember 6.

(—s) A magyar politikai világot rendkívül foglalkoztatja az a Bécsből érkezett hír, hogy a közügyi kiadások tekintetében a közös kormány a budgetben előirányzott korlátokat túllépve, jelentékeny tulkiadásokkal áll elő.

Az alkotmány értelmében ezen tulkiadások megszavazására a delegációkat kellene összehívni, de mivel ez az osztrák állapotok következtében ezidőszent lehetetlen lenne, hihetőleg mint tulkiadás fog utólagosan a jövő évi delegáció elé terjesztetni, hogy az 1902. évi kiadások közé soroztassék.

fog mondani. De Molnár Erzsike tudja, hogy az csak ürügy és nem azért fog jönni, hanem mert megígérte neki. És újra megcsendül lelkében az az édes szó: a viszontlátásra. Egész lelke tele van annak a csilintelésével.

Most már tudja, hogy csak próba volt a várakoztatás: az ő hűségének próbája; de ő diadalmasan kiállta. Tudja. Hogyne tudná?

Baj, hogy időközben a híres embernek valami kis összeütközése támadt egy szép asszonykának a férjével, s a golyó, a mit a lovagias urak négy kifogástalan gentleman jelenlétében váltottak, véletlenül Bakonyi Bélának nem a feje fölé repült el, hanem a fejébe furódott.

Nagy szerencsétlenség volt ez s a lapok illően elbucsuztatták az illusztris halottat. Harmadnapra aztán mindenki el is felejtette, csak ott messze, egy vidéki kis városban élt egy leány, a ki meggyászolta évek hosszú során át holta napjáig és soha sem ment férjhez, ámbár szerencséje még akadt volna s az anyja egyre sarkalta.

Ámde a leány úgy vélte, hogy szent-ségtörés volna, ha azt az ajkat, melyet egyszer a híres ember megcsókolt, még egyszer megcsókolná más valaki. Ő a Bakonyi Béla özvegygyé lett menyasszonya s a fekete ruhát nem tette le többé.

Ugy öregedett meg lassan-lassan. Anyja nem értette, senki sem értette s az asszonyok, ha kávézás után szóba került, csak annyit tudtak róla mondani:

— Bogaras teremtés volt az istenadta mindig.

Ilyen hiteltűlés 1896-ban is előfordult, a mikor a költségtöbbletet tenge-részetünk tökéletesítése igényelte.

Akkor ez a hiteltűlés az ellenzék heves támadásait vonta maga után, de nem vélünk csalódnai, ha azt reméljük, hogy ezuttal Széll Kálmán roppant népszerűsége s az a bizalom, melylyel még az ellenzék is adózik neki, ezeket a nehézségeket és támadásokat is könnyedén fogja legyőzni.

Különbén is nem lehet nehéz kitalálni, hogy a tulkiadások a kínai expedícióval vannak összefüggésben, mely pedig a monarchia nagyhatalmi állásával és presztizsével oly szoros kapcsolatban áll, hogy az ellen szót emelni szinte lehetetlenség.

A beavatottak azt is tudni vélik, hogy uralkodónk berlini látogatása alkalmával a hármasszövetség még szorosabban megpecsételtetett és a kínai kérdésre is kiterjesztett, a miért azonban nincs okunk elégedetlenkedni, mivel ha ezidőszent talán gazdasági állapotaink nem is igen engedik meg a gyarmati politikát, azért ebből mégis olyan előnyök származhatnak a monarchiára, s visszavonulásunknak pedig annyi hátránya lehetne, hogy az ránk nézve sem lehet közönyös.

Legnagyobb garancia egyébiránt arra nézve, hogy ezek az elmaradhatlan tulkiadások arányban maradnak azokkal az előnyökkel vagy kárpótlásokkal, a melyeket esetleg várhatunk, épen Széll Kálmán személye, ki 1878-ban letette miniszteri tárczáját csupán azért, mert a boszniai okkupációt nem tartotta Magyarország érdekében valónak.

Ha tehát csakugyan igaznak bizonyulnak a tulkiadásokról hangzó híresztelések, mi még akkor is megnyugodhatunk, mert Széll Kálmán kezében ez az ügy is igen jó helyen van, mert ha ő, aki 1878-ban úgy viselkedett a boszniai okkupáció rizikójával szemben s ma elfogadja a kínai expedíciót, úgy az azt mutatja, hogy ismeri mindazon garanciákat, melyek a nemzetnek kamatos-tul visszatérítik a tulkiadásokkal hozott áldozatokat.

A kínai háború.

— Expresz tudósítás. —

Budapest, szept. 5.

A kínai császári udvar és kormány végre életjelt adtak magukról. A tegnapi érkezett sanghaji sürgöny azt jelenti, hogy a császár augusztus 19-én kiáltványt bocsátott ki, melyben kötelességének mondja, hogy az özvegy császárnét nyugatra kövesse; egyben utasítja Li-Hung-Csangot, hogy minél előbb kezdjen tárgyalást a hatalmasságokkal. A sürgöny nem mondja, hol kelt ez az ediktum, így tehát még mindig nem tudjuk, hol tartózkodik a császári udvar.

Annyit azonban megtudunk ebből a jelentésből, hogy a császár megbizottja Li-Hung-Csang. Vajjon a hatalmasságok elégséges fölhatalmazásnak itélik-e azt a kiáltványt, az annyival inkább kétséges, mert a sokat emlegetett alkirály mindig gyanusabb színben tűnik föl. Több táviratunk adott már hirt Li-Hung-Csang ravasz kétszínűségéről.

A hatalmasságok ezalatt folytatják egymás között a tárgyalást ezentúl követendő maguktartásáról. Berlinben arra számítanak, hogy a német kormánynak sikerülni fog lebeszélnie Oroszországot Peking kiűritéséről. Egyre több oldalról, így különösen amerikai részről, emelkednek tekintélyes hangok a tervezett visszavonulás ellen, hanem azért mindaddig kételkednünk kell abban, hogy Oroszország megváltoztatta szándékát, amíg

kétségbevonhatatlan bizonyosságunk nincsen erről.

Az orosz vezérkarhoz érkezett jelentések szerint Lenevics tábornok augusztus 9-iki kelettel azt jelentette, hogy arra a hírre, hogy a császári kastély déli parkjában boxerek és kínai katonák vannak, augusztus 8-án rekognoszkálást rendelt el, a melyet a szövetséges orosz, japán, amerikai és angol csapatoknak egy különítménye hajtott végre. A csapatok 18 versznyi vonalon bejárták az egész parkot, de senkit sem találtak. Híre járt, hogy a kínai csapatok és a boxerek elmenekültek. A szövetségesek különítménye a parkban töltötte az éjszakát. Másnap a kozákok járták be a park déli oldalát, de szintén senkit sem találtak. A vasut Peking környékén teljesen el van pusztítva. Az összes vasuti szereket, még a gőzmozdonyokat is elpusztították. A vasut helyreállítását két oldalról kezdték meg. A Peiho folyó apad, a hajózás egyre nehezebbé válik. A tiencsin-pekingsi vasutat Jangcsunig helyreállították. Jangcsunnál pedig hidat építenek. A losszui állomásig az ut és sok híd teljesen el van pusztítva. Jangcsuntól Pekingig egészen újra kell megépíteni a vonalakat. A szükséges anyagokat Sanghaiból hozatják. Intézkedéseket tettek az ellopott anyagok visszaszerzésére, amire jutalmakat tűztek ki.

A debreczeni közigazgatási tanfolyam megnyitása.

Debreczen, szept. 6.

A Debreczenben szervezett jegyzői tanfolyam ünnepélyes megnyitása ma d. e. 10 órakor folyt le a kereskedelmi akadémia dísztermében. Az ünnepélyen nagyszámu és előkelő közönség jelent meg.

Ott voltak: Kiss Áron püspök, Bernáth Elemér a tábla elnöke, Pongrácz Jenő főügyész, Kölesey Sándor táblabíró, dr. Király Ferencz orsz. képviselő, Márk Endre, az ügyvédi kamara elnöke, Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán a vármegye tisztikarával, Komlóssy Arthur főjegyző a városi tanácsal, Materny Lajos esperes, Csath Zsigmond postafőnök a postahivatal küldöttségével, Géresi Kálmán tank. főigazgató, az izr. hitközség képviselőjében Krausz Vilmos főrabbi, Fleischmann Mór, Burger D. József jegyző, Kazinczy Gábor járásbíró, Kardos László, Lukács Ármin, Szántó Győző, Ferenczy Elek, Nábráczky István főszolgabírók, Steinücker Sándor a pénzügyigazgatóság, az ev. ref. lelkészi kar, a róm. kath. lelkészi kar, a főiskolai tanári kar, a vasuti üzletvezetőség küldöttsége, továbbá a jegyzői tanfolyam tanári testülete, s a tanfolyam hallgatói teljes számban.

A gyűlést gróf Degenfeld József főispán nyitotta meg, tartalmas beszédben vázolván a tanfolyam jelentőségét. Majd Veszprémy Zoltán megyei főjegyző a tanfolyam igazgatója tartott sikerült beszédet, mely az intézmény történetét ismertette s annak jelentőségét fejtegette közigazgatásunk jövőjére nézve. Irányadó szempontul állította fel az igazgató a tanfolyam vezetésénél azon elvet, hogy nem az elméleti, hanem a gyakorlati képzésre helyezi a főszűrt, mert, ugymond, miként Ruffy Pál a tanfolyamok szervezésére kiküldött miniszteri megbízott jelezte, nem az elmélet virágaira, hanem a gyakorlat gyümölcsére van szükség.

Felhívta az igazgató a tanárkart az ügy érdekében a buzgó működésre s a maga részéről teljes igyekezetet ígér; inti a tanfolyam hallgatóit a kitartásra és szorgalomra s azon reményének ad kifejezést, hogy a kitartásnak és szorgalomnak meg lesz a kívánt eredménye. Megköszöni a kereskedelmi akadémia vezetőségének, hogy helyiségét díj nélkül engedte át a tanfolyam céljaira.

Végül kéri a megjelent közönség azon tagjait, kiknek hivatali s egyéb körülményeinél fogva módjukban áll, hogy a tanfolyamra jelentkező hallgatókat, kik nagyobb részt szegénysorsuak, azáltal segítsék, hogy a vezetésük alatt lévő hivatalokban nekik bármily szerény alkalmazást adjanak s ezáltal fentartásukat lehetővé tegyék.

Az igazgató beszéde után a tanfolyam egyik hallgatója B o r e s i Árpád válaszolt az igazgató beszédjében kifejtett elvekre s maga és társai nevében megígérte, hogy a tanfolyam szorgalmas hallgatói kívánnak lenni, hogy elérhessék a célt, mely abban áll, hogy a közigazgatásnak erős bajnokai s a hazának hű fiaii legyenek.

Ezután gróf Degenfeld József elnöklő főispán rekesztette be a gyűlést, mely az elnök életével azon meggyőződésben oszlott szét, hogy a debreczeni közigazgatási tanfolyam jövője a legjobb kezekben van letéve.

HIREK.

— Uj pénzügyigazgató helyettes.

Orosz László volt pénzügyigazgató helyettes helyére kinevezett Eisenmann Oszkár pénzügyigazgató-helyettes városunkba érkezett és hivatalát elfoglalta. A közigazgatási bizottság előtt mutatkozott be tegnap az új pénzügyigazgató-helyettes, hol programját kifejtette.

— **Katonai kedvezmény a jegyző-jelölteknek.** A honvédelmi miniszter a községi és közigazgatási tanfolyam azon hallgatóinak, kik az ujonckivétel, illetőleg a végleges számbavétel eredményéhez képest a magyar királyi honvédséghez jutottak, illetőleg fognak jutni és beosztatni és a honvédségi tényleges szolgálatot f. évi október havában tartoznának megkezdeni, egy évi szolgálati halasztást engedélyezett. — Ugyancsak a honvédelmi miniszter ezt a kedvezményt a közigazgatási tanfolyamoknak azon középiskolai 6. osztályt végzett jövődöbéli hallgatói részére, kik az 1901. és 1902. évben fognak besoroztatni és a honvédséghez tényleges szolgálatra behivatni, szintén kilátásba helyezi. A honvédelmi miniszter egyuttal fölkererte a közös hadügyminisztert, hogy a közös hadsereghez behívandó hadköteles jegyző-jelöltek részére hasonló kivételes kedvezményt engedélyezzen. A halasztási kérvény tekintetében a tanfolyamok igazgatói részletes felvilágosítással szolgáljanak. Ez irányban Széli Kálmán belügyminiszter már utasította az igazgatókat.

— Debreczen egészségügyi állapota.

Dr. Sárváry Gyula városi tisztifőorvos Debreczen város egészségügyi állapotáról részletes jelentést tett tegnap a közigazgatási bizottság ülésében. E jelentésből örömmel értesültünk, hogy a város egészségügyi állapota kedvező, a mennyiben megbetegedések csak csekély számban fordultak elő s a halálesetek száma is sokkal kevesebb volt, mint az előző hónapban. Ragályos betegségek közül szórványosan jelentkezett a vörheny és hasi hagymáz és a kanyaró.

— Postai feladó könyvek hitelesítése.

Azon célból, hogy a postai portómentes jog igénybevételre jogosult hatóságok, hivatalok, községek, testületek stb. mint a felvevő hivatalok a fentebből konkrét esetekben és általában mindenkor tudomással birjanak, illetve könnyű tájékozást szerezhessenek arról, hogy az engedélyezett portómentesség minő viszonylatokban, minő küldeményfajokra s mily feltételek alatt vehető igénybe és hogy ily módon elkerülhessék azon tetemes idő és munkavesztés, melyet a portómentesség szerjedelme tekintetében gyakran felmerülő

vitás kérdések tisztázása előidézi, a kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a postai feladókönyveket a posta- és távirda-igazgatóságok utóbbi tekintetéből hitelesítik. A hitelesítés olyképp történik, hogy a posta és távirda-igazgatóság a feladókönyv borítékklapjára tudnivalókat ír, vagy ragaszt be, mely a következő adatokat tartalmazza: az igényjogosult nevét és székhelyét, kívül szemben és minő ügyekben vehető igénybe a portómentességet és minő küldeményfajokra terjed ki az, netáni jegyét, feltételek, végül az engedély kelte és száma. A posta- és távirda-igazgatóságok a feladókönyvek fenti módon való hitelesítését közelebb fogják megkezdeni.

— **Uj óvónő.** A csapókerti menházhoz óvónőül megválasztott Fazekas Róza óvónő választását a városi közigazgatási bizottság tegnap tartott ülésében megerősítette.

— **Konviktusok a gazdasági iskolákban.** Darányi földművelésügyi miniszter Kassán, Kolos-Monostoron és Debreczenben az ott fennálló gazdasági tanintézetek mellett korszerűen berendezett konviktusokat létesített s az intézmény rövidesen oly népszerű lett, hogy például Kassán az eredetileg 48 hallgató elhelyezésére berendezett konviktust még 20 hallgatóra ki kellett bővíteni. Ugy látszik a középosztály szívesen adja oly intézetbe gyermekeit, hol kellő felügyelet és mérsékelt díj mellett készülni kenyerésző pályára.

— **A muszka herezeg sirja.** Egyik előző számunkban jeleztük, hogy a debreczeni fűvészkertben fekszik egy orosz herezeg, kit 1849 ben a debreczeni csatában halálosan talált a magyar ágyú golyója. Az oroszok nagy pompával temették el a fűvészkertben az ifjú herezeget. Egyik laptársunk erre a hírre megjegyzi, hogy ez az egész közlemény csak mese s a fűvészkertben semmiféle muszka herezeg nincs eltemetve. Nos hát ellenzéki laptársunk nagyon is téved. Már tíz évvel irott erről a sirról a debreczeni sajtó. Az a sir igenis ott van s ott nyugszik az orosz nagyherezeg. A fűvészkertben nyugvó orosz előkelő katona Kuprianow tábornok, a második orosz hadtest parancsnoka. A debreczeni csatában ágyugolyó érte a muszka tábornokot. Leesett a lováról. Azután eldőlt a csata. Felhangzott a muszka győzelmi indulója s Debreczenre rárohantak a martalócz hadak. A sebesült Kuprianow tábornokot az öskollegiumba vitték. Ott ápolták sokáig. Onnan látta és szerette meg a szép fűvészkertet s mikor érezte, hogy ő már egészséges soha sem lesz többé, az volt az utolsó kérése, hogy a fűvészkertben temessék el. Ott is temették el. Sirjára nagy fakereszt került. Még pár évtized előtt — bár korhadtan — ott volt a besüppedt siron. Ma már nyoma sincs. A sirhant a földdel egyenlő. De még sokan vannak, kik emlékeznek a sir helyére.

— **A lelenczház.** Gyorsan siet megvalósulásához városunkban a lelenczház ügye. A gyermekvédő-egyesülettel kapcsolatban álló lelenczház érdekében a mozgalom élén álló főispán e hó 23-ára tüzte ki a közgyűlést a városháza nagy tanácstermébe délelőtti féltenegy órára.

— **Hymen.** Békés Sándor dr., a helybeli ügyvédi kar egyik fiatal s rokonszenves tagja, eljegyezte Leopold Edith kisasszonyt, Aradról.

— **Tolvajok nyomozása.** Két ismeretes tolvajt nyomoz most a rendőrség, kiknek neve sűrűen fordul elő a rendőrség fekete könyvében. Bogdán József és Sárkány Sándor a becsületes nevük e notárius tolvajoknak, akik legközelebb Kabára rándultak ki és itt fényes eredménnyel működtek, mert háromszáz forint mellé még egy ezüstóra is

került tulajdonukba. Most aztán eltűntek a jó eredménnyel, de reméljük, hogy hamarjában kézrekerülnek.

— **A püspök és a csomag.** Érdekes epizód történt ma a közigazgatási tanfolyam megnyitása alkalmával.

Kozma László, a tanfolyam egyik tanára, otthon felegett egy papírcsomagot s egy árvaházi gyereket gyorsan elmenesztett utána.

Mikor a gyerek visszaérkezett a csomaggal, éppen akkor ment fel a lépcsőn a mi ősz püspökünk, Kiss Áron, a ki szintén a megnyitásra igyekezett.

— **Bácsi!** — szólította meg a gyerek! — Itt van egy csomag, tessék ezt felvinni magával és odaadni az igazgató urnak.

Az öreg püspök mosolyogva nézett a gyerekre, majd elvette tőle a csomagot s felvitte a diszterembe, hol lehelyezte a főispán elébe.

A megnyitáson jelenlevők általános derűtség között vettek tudomást e kis epizodról.

— **A szerelem halottja.** Szabó Mária 16 éves leány, ki a Macson levő Kéki Sándor-féle tanyán lakott, egy régi szerkezetű fegyverrel kioltotta életét. A fegyvert maga töltötte meg s felé hajolva, egy megtüzesített vassal sütötte el. Az életunt leány rögtön szörnyet halt. Egy papírszeletet hagyott hátra, melyben elpanaszolja, hogy reménytelenül szeretett s a szívfájdalom adta kezébe a nyilkoló fegyvert. Az öngyilkos leány hulláját beszállították a debreczeni közkórházba.

— **Uj hatósági állatorvos.** Degenfeld József gróf főispán Szathmáry János állatorvos helyére hatósági állatorvosnak Vavr a József állatorvost nevezte ki.

— **Az ev. ref. utcai népiskolák, új évet megnyitó istentisztelete,** folyó hó 7-én reggel 8 órakor fog megtartatni, a növendékek nagy létszáma miatt, egyidejűleg a kis-és nagytemplomban. Erre tisztelettel meghívjuk az érdeklődő közönséget. Mitrovics Gyula, isk. sz. elnök.

— **Eljegyzés.** Dalmy Tibor honvédfőhadnagy eljegyezte Békéssy Bertát, Békéssy László volt gazdasági tanintézeti tanár, a Semsey-uradalom jószágigazgatójának nagyműveltségű és szép leányát.

— **Hatszáz kereszt buza égése.** Ó-Futtak bácsmezei községben kigyuladt Czébák István kisbirtokos ötszáz kereszt buzája és hamarosan elégett. A szél szerte hordta a tüzes pernyéket, amittől aztán még két tűz támadt. Naszits Madennek ötven kereszt buzája, Dugolics Pálnak hatvan kereszt gabonája égett el. A hatóság kiderítette, hogy a gabonát Piszár Tódor ó-futtaki lakos gyújtotta föl bosszúból. A gyújtogatót letartóztatták s bekisérték a szabadkai ügyészség börtönébe.

— **Állami segély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreczeni gör. kath. iskola tanítójának fizetése kiegészítésére 650 korona állami segélyt engedélyezett.

— **Debreczeni Kör Budapest.** A fővárosi „Debreczeni Kör“ Kerepesi-ut 30., félemelet, mely fennállása óta a Budapest tartózkodó és a felránduló összes debreczeniek állandó találkozó helye, — fölkeri a fővárosba feljövő felsőbb iskolák hallgatóit a Kör helyiségeit látogatni, melyek minden hétfőn és csütörtökön d. u. 6-tól éjtéligen nyitva vannak és az összes fővárosi és debreczeni lapokat megtalálhatja. Gondoskodott a Kör vezetősége kitűnő és olcsó magyar konyhárról. Modern tekeasztalok és más játékok állnak a t. tagok rendelkezésére a legméskélték árakon. A feljövő fiatalok mindent megtalál, mit egy jól felszerelt klubtól kívánhat. Szerény, de igazi magyar

társaságot: egy kis darab Debreczent Budapestben!

— **Az Angol Királynő** ujonnan, fényesen berendezett kávéháza és éttermében ma és holnap este a Rácz Károly és fia zenekara a Rácz Károly személyes vezetése mellett zeneestélyt tart.

— **Rejtélyes utas.** Titokzatos utasa volt tegnap a Csabáról Szegedre induló éjjeli vonatsnak. Egy harmincz-harminczkét év körüli férfi ült a vonaton, aki nyugtalan, izgatott magaviseletével magára vonta az egész vonatszemélyzet figyelmét. Az utas annál nyugtalanabb lett, minél közelebb ért a vonat Szegedhez. Közben sorra kérdezte a vonat személyzetét, nincs-e Szeged-Rókus állomás előtt valamely olyan őrház vagy megállóhely, a hol le lehetne szállni. Ben-dár Gergely vasuti kalauznak nagyon feltűnt a titokzatos utas, s elhatározta, hogy Szegeden felhívja reá a rendőrség figyelmét. Éjjel robogott be a vonat Szeged-Rókus pályaudvarra, de itt a rejtélyes utasnak már nyoma veszett. A kalauz rendőrökkel vizsgálta át a vonatot, de nem akadt nyomára az utasnak. Az illető Debreczenbe váltott jeggyel szállott fel Csabán és ez teszi gyanússá a dolgot. A szegedi rendőrkapitány azt véli, hogy a titokzatos idegen nem lehet más, mint a hírhedt betörő: Vágó Amáliának a bűntársa. Épen ezen oknál fogva erősen nyomoznak a titokzatos utas után, a ki a vasuti kalauz leírása szerint: borotvált arcú, szőke, tömör bajszu és kávészínű ruhát visel.

— **Nemzetközi kerékpárverseny.** A „Debreczeni Kerékpáros Egylet“ a társ Polgári Kerékpáros Egylet által f. hó 9-én rendezendő nemzetközi kerékpárversenyen tetsületileg vesz részt. Az elnökség felkéri az egyesület t. tagjait, miszerint vasárnap d. u. 2 órakor a Dréher söresarnok előtt gyülekezni sziveskedjenek.

35 kr. egy kiló finom esemegőszőlő 3-4 kilós kosarakban Szabó Lajos Fai cégnél, Debreczen, Tisza-palota.

x Feltűnést keltő, szép és divatos uri divat ujdonságok érkeztek a közelgő őszi idényre, u. m. **remek férfi és fiu fehérneműek, gallérok, kézelők, kalapok, különleges nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, esőernyők, illatszerek, uti bőröndök** stb. **Fekete Jakab** elsősorú uri divat, kalap, fehérnemű és cipő üzletébe. **Debreczen, főtér, kistemplom mellett.**

— **A drót nélküli táviró.** Két évi szakadatlan kísérletezés után az angol tengerügyi hivatal elfogadta a Marconi-féle távirót, melylyel 100 mérföldnyi távolságra lehet táviratozni. Marconinak ugyancsak szépen fog jövedelmezni találmánya, mert 15 éven át évi száz font sterling járulékot fog kapni minden egyes készülék után. Az angol kormány egyelőre 52 hajót szerel föl a Marconi-féle készülékkel. Tekintve, hogy az angol flotta körülbelül 800 hajóban áll, abban az esetben, ha minden hajón lesz Marconi-féle készülék, Marconinak, illetőleg a találmányát finanszírozó társaságnak majdnem egymillió forintot fog az angol kormány évenként kifizetni. Az angol hajókon eddig Janekson kapitány drótnélküli táviró rendszere volt alkalmazva, de minthogy ezzel csak 20 mérföldnyire lehetett táviratozni fölhaltak vele.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Kegyetlen rablógyilkosság.

Budapest, szept. 6. A sopronmegyei Németiben Horváth Krisztina magánzónót kegyetlen kinzással meggyilkolták, kirabolták. A rablógyilkosok elmenekültek.

Takács Zoltán újabb szereplése.

Budapest, szeptember 6. A Csombor Imre-féle postasikkasztás ügyéből ismeretessé vált Takács Zoltán, ki — mint Csombor bűntársa — börtönre ítéltetett, — feltételes szabadságra bocsátása után Baracsán tartózkodott. Ma a budapesti rendőrség a Royal-szállóban ismételten elfogta, mert kiderült, hogy Baracsán, hol kedvesével, Kovács Etellel lakott, parasztemberek sűrűen fordultak meg házában. Budapestre gyakran felrándult, hol az éjjeli kávéházakban százasokat váltott.

A rendőrség kutatni kezdett e bőséges pénzforrás után s kiderült, hogy Takács Zoltán egy pénzhamisító banda feje.

Mikor Sajó kapitány a Royalba belépett s kijelentette, hogy a törvény nevében letartóztatja, Takács Zoltán mindent bevallott.

Öngyilkossági kísérlet.

Budapest, szept. 6. Tegnap este a Ferencz József-hidról Binder Róbert bécsi magánhivatalnok a Dunába ugrott. Az öngyilkosjelöltet kimentették, de öngyilkossága okáról megtagad minden felvilágosítást.

A délafrikai háború.

Brüsszel, szept. 6. Van Boschoeten a transzváli ügyvivőség titkára, ki most érkezett vissza Transzvából, a Petite Bleu szerint kijelentette, hogy beszélt Krügerrel és a kormány többi tagjával. Még most is reménykednek mindnyájan a győzelemben s a burok harezi kedve változatlan.

Maseru, szept. 6. Ladybrand helyőrsége 150 ember. Ágyaik nincsenek. A helyőrség a városnak a hegyek felé eső részében van elszáncolva. A buroknak 2-3000 emberük és tíz ágyujok van. Két támadást már visszavert a helyőrség. A fölmentő sereg megérkezését mára várják,

Fokváros, szept. 6. Ladybrand ostromát abbahagyták.

Maseru, szept. 6. A burok Fouri vezénylete alatt Ladybrand feladását követelték, amit azonban megtagadtak. Erre a várost bombázták.

Pretória, szeptember 6. Delarey bur tábornok hír szerint belehalt azokba a sebekbe, melyeket Elandsriver mellett kapott.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, szeptember 6.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.65 — 6.80
"	"	78	6.80 — 6.95
"	"	79	6.90 — 7.05
"	"	80	7. — 7.15
"	sárga	78	6.65 — 6.80
"	"	79	6.80 — 6.85
"	"	80	6.85 — 6.95
Rozs	uj.	71/72	6.05 — 6.10
"	"	73/74	6.10 — 6.15
Árpa	(jobb)		5.50 — 5.60
Zab			5. — 5. —
Tengeri			6.40 — 6.50

Női ezredesek.

Asszonyok ritkán szerepelnek mint aktiv katonák. A história mégis emlékszik esetekre, amikor hősléki asszonyok pusztító puskatüzben maguk vezették a serege t.

Mária nápolyi királynéről ismeretes, hogy Gaeta ostrománál maga vezette rohamra kisedet seregét és végig küzdötte az adáz harezot, amely még némely himnemű ezredesnek is sok lett volna. Az orosz czár vitézi tetteiért a Szent György-rendjellel tüntette ki.

Hires harezos volt a családi élet keretén kívül Miguel, portugál király leánya, Mária hercegnő, Don Alfonzó felesége. A legutóbbi karlista felkelésnél egy egész ezredet maga vezetett.

Viktória angol királynő személyesen soha sem volt harezban; de azért vagy egy tuczat ezrednek a tulajdonosa. Lányai közül csak Frigyes császár özvegyének van joga uniformist hordani, a ki 1871-ben teljes díszben vonult be ezredével Berlinbe.

A velszi hercegnő is tulajdonosa egy német ezrednek. A szász-kóburg-gótai hercegnőnek két rangja is van. Egy orosz meg egy német ezrednek az ezredese.

A conaugti hercegnő a gyalogságnál „szolgál“, az orosz czárné pedig négy ezrednek a kommandánsa. A czár nagynénje, Konstantin herceg felesége a 16. dragonyos ezrednek, leánya, Vera pedig az első orosz gárdaezrednek az ezredese.

Margit királyné a német lovasságnál visel katonai rangot s Mária román trónörökösnek remekül fest a 4. számú román huszárok uniformisában. A spanyol király-asszony három lovas és öt gyalogos ezrednek a parancsnoka.

Még a kis Vilma hollandi királyné is parancsol a katonáknak és Olga görög királyné pedig fényes sikerrel tette le a hajóskapitányi vizsgát. Az orosz czár ki is nevezte admirálisnak az orosz tengerészetnél,

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A bűnre-csábító.** Horváth Ferenczné, született Szatmári Veron annak idejében Nagy-Ivánon született s ma már a negyvenötödik évet tapossa. Hogy ki és mi okozta, azt ugyan nem tudjuk, de férjét, kivéskütt tett a páros életre, odahagyta s Nagy Gáborral él vadházasságban.

Ez a derék nő juttatta a felsőjőzsei születésű 14 éves Karacs (Katona) Rózát a törvényszék elé, mert a múlt évi márczius tizenkettedikén rábeszélte a leányt, hogy lopja el Nagy Imre alsőjőzsei lakostól a kamrája kulcsát.

A leány megtette ezt a szivességet a jó néninek s aznap este a lopott kulccsal behatoltak a bezárt kamarába, honnan hét

forint 98 krajczár értékű élelmiszert lop-
tak el.

A tolvajlás kiderült s Horváthné erő-
sen tagadta a terhére rótt cselekedetet, de
miután tettét a csendőrök előtt beismerte s
alibijét igazolni nem tudta, vád alá helyez-
tetett Katona Rózával együtt.

A tegnapi tartott végtárgyaláson a tör-
vényszék Katona Rózát nyolcz napi fogházra,
a bűnre-csábító nénikét pedig hat hónapi börtönre
ítélte.

Az ítélet ellen mindketten felebbezték
s terhükre az ügyész is appellált.

§ **A tüzes lovak.** Gondatlanságból oko-
zott súlyos testi sértés miatt állott tegnap a
törvényszék elé a derecskei születésű, tény-
leges katonai szolgálatban levő Serestyén
Mihály.

Oláh Sándornál kocsiskodott a legény
s a múlt évi október 2-án a mikepéresi
„Rózsás“ korema előtt történt, hogy Oláh
három tüzesvérű fiatal lovát Kiss Imre nevű
lókupez meg akarta vásárolni s felszólította
Serestyén Mihályt, hogy forduljon velük
egyedül.

Serestyén közzévágott a fiatal jószágok-
nak s azok aztán meg is fordultak oly vehe-
mens sebességgel, hogy a vásárlatot szem-
lélő Szilágyi Sándort elgázolták, a ki
nyolcz napot jóval meghaladó sérülést szen-
vedett.

Serestyén a tegnapi tartott végtárgya-
láson igyekezett ugyan kimagyarázni a dol-
got, s tagadta, hogy ő gondolatlanul hajtottá
volna a lovakat, de tagadásával szemben a
tanúk ellene bizonyítottak, miért is a tör-
vényszék elítélte őt gondatlanságból okozott
súlyos testi sértésért nyolcz napi fogházra
és tíz korona pénzbüntetésre.

A derék hadfi katonásan szalutált és
kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben.

§ **A baj nem jár egyedül.** Ugyancsak
fejére gyűlt a baj Tóth Ferencz, debreczeni
születésű földművesnek a helybeli törvény-
szék tegnapi tartott végtárgyalásán.

Idősb Igaz Pál, ifju Igaz Pál és Kotora
János tettek ellene panaszt különböző
címeken.

Idősb Igaz Pál amiatt jelentette be,
mert 1898. évi október huszadikán az ő
drága verőgépjének egy magvetőkorongját
szándékosan összetörte s ezzel öt forintnyi
kárt okozott neki.

Kotora János meg azt tette ellene
panaszba, hogy egy forint értékű botját,
pálkáját és 3 pakli dohányját ellopta s a
kiüritett pálkásüveget meg is találták
nála.

Ifj. Igaz Pálról meg azt beszélte, hogy
az ő feleségének teszi a szépet és erőnek
erejével rabságba akarja keríteni az asszonyt.
E miatt aztán ez is bejelentette s a vizs-
gálat során kiderült, hogy Tóth Ferencz
állítása nem felel meg a valóságnak, mert
Tóth Ferencz csak annyit ismert be az
állításból, hogy ifj. Igaz Pál hét zsák
krumplit ígért neki, ha a szive olvadásnak
indul iránta.

Bebizonyult ellene továbbá, hogy id.
Igaz Pált becsületsértő kifejezésekkel illette
s mindkét Igazt megöléssel fenyegette.

Emiatt aztán a tegnapi tartott végtár-
gyaláson elítélte a törvényszék Tóth Feren-
czet nyolcz napi fogházra s negyven korona
pénzbírságra.

Tóth Ferencz igazságosnak vette az
ítéletet s bele is nyugodott és így ez azon-
nal jogerős lett.

(Se . . . r.)

Bűnbánó vádlott.

Ráfael László kolompár cigány kezén
lopott lovat találtak a csendőrök. Beszálli-
tották a pestvidéki törvényszék börtönébe
s tegnapi tartották meg fölötte a végtárgyalást.

Elnök: Volt-e már büntetve?

— Idáig még nem sült ki rám semmi,
csókolom kezsit-lábát, a nagyságos császár-
királyi, törvénytevő uraknak.

— No, no, csak erőltesse meg egy
kicsit jobban az eszét. Hát a vácsi járás-

biróság kit ítélte el ludlopás miatt két
hétre.

— A vácsi bíróság? Alighanem más
Ráfael lehetett az, mert az én természe-
tem nem veszi bese az eleven, se a döglött
ludat.

— A balassagyarmati kir. törvényszék
betöréses lopás miatt egy évi börtönre ítélte
Ráfael Lászlót.

— Ráfael Lászlót? Bajosan én vagyok
az, mert tetszik tudni annyi a Ráfael, mint
fűszál a réten.

— A budapesti királyi törvényszék
pénzhamisítás büntette miatt két évi fegy-
házra ítélte. No ezt is tagadja?

— Ejnye, hát már mindent tud a tekin-
tetes törvényszék. Ilyenformán hiába ha-
zudtam.

— No, csakhogy valahára beismeri.

— Hát igaz, a mi igaz! Bezártak az
urak, mert ők a hatalmasabbak.

A törvényszék a bűnbánó vádlottat
egy évi börtönre ítélte.

Az óra.

Három óra ketyeg a lakásban, a ne-
gyedik a konyhában. Ebédlőmben egy nagy
ingaóra, családi ereklye, örökségben maradt
reám. Két generációnak mutatta születése és
utolsó óráját. Tompa morajjal, busan jár ide-oda
ingája fáradtan, de mindig pontosan morzsolja
le a perczeket, mintha ő szült volna minket.
Éjjeli szekrényemen egy ébresztő óra vigan,
zajosan ketyeg, mintha mondaná: mulassatok,
vigadjatok, az élet minden perczét használjátok
föl; este, ha a pihenés, a nyugalom órája el-
jön, gond nélkül térjete aludni, majd én reg-
gel fölberesztelek. Tiki-tak! Tiki-tak! Tiki-tak!
— ketyegi fáradhatlanul egész nap. Mintha va-
lami titkát tudná a család férfitagjainak, kik éb-
resztőjét gyakran igénybe vették, hogy fölber-
regje őket egy-egy rendez-vousra.

Kis zsebóráim szerényen huzza meg ma-
gát; csöndes, de mindig pontos.

Ha néha kedélyes társaság gyűl össze
nálunk, vigan, pajzánul mulat az ifjuság, a
mely vejeimből, gyermekeimből és unokáim-
ből áll, akkor egy bizonyos időn túl úgy vé-
lem, mintha az öreg ingaóra nagyobb morajjal
járna. Mintha egy vén jós szólalna meg: „Apái-
tok is voltak fiatalok, mulattak, vigadtak, míg
mindenüket elmulatták. Hej! hej! A megbánás-
nak, a szenvedésnek sok óráját mutattam én,
míg elérkezett rendre-rendre mindenkinek vég-
órája.“

Ilyenkor mindig fölteszem magamban, a mint
lejár, nem huzom föl többé, sőt tuladok ezen a
memento morin.

És pár nap mulva megáll az óra, szinte
várom a boszu perczét. Nem huzom föl, nem én
többet soha!

Igen ám, ha ez a boszuteriv kivihető lenne
De a szobába lépve, tekintetem önkéntelenül az
órára irányul, — mogorván, szemrehányóan te-
kint reám mind a tizenkét szám-szemével, fen-
yegetően mered föl a mutatója, bár én nem
akarom észrevenni. Teszem magam, hogy nem
bánom, pedig bizonyos lelkifurdalást érzek,
hogy nem járatom e családi ereklyét, még éjjeli
szekrényemen az ébresztő-óra biztatón, káröröm-
mel ketyegi: rá se ügyelj! rá se ügyelj! Én
jól járok! Én jól járok!

Nem huzom föl. De nincs nyugtom. Le-
fekszem, olvasok, elfújom a lámpámat, de el-
aludni semmiként sem tudok, hiányzik a bus,
tompá moraj, a nagy ingaóra bim-bamja, míg
terhemre van a vigan fecsegő ébresztő ke-
tyegése.

Végre elhatároztam magam, fölkeltem s
gyertyával a kezemben az ebédlőbe mentem és
majdnem remegő kézzel, félve huztam föl az
öreg örökséget. Pedig szerettem volna össze-
zuzni! . . .

Összezuzni? Miért? Szegény öreg! Mennyi
édes órát mutatott ő már nekem. Születésem,

sőt anyám születése óráját is, valamint gyerme-
keimét. És ha szenvedésteljes órákat töltöttem
is el, a vigasztalás óráit is ő mutatta. Össze-
zuzni? De hogy is volna az lehetséges? Ho-
gyan is gondolhattam erre? S megtudnám-e
tenni?

Hiszen az óra áll legközelebb az élő lény-
hez. Ugy képelem, mintha érző szívvel bírna.
Jár, jár, dolgozik. Néha kifárad, elhalva ke-
tyeg; majd megáll. Ilyenkor elviszik az orvo-
sához, az óráshoz. Ez meggyógyítja és gyógyul-
tan hozzák haza, hol ismét új erővel munkál-
kodik. Megöregszik, mint az ember, végre ki-
merül és elhal s nincs az az óra, ki többé
munkaképessé tegye. Kerekei elváznak, egész
belső szerkezete elromlik, tehetetlenné válik s
mi mint kedves emléket helyezük el, mert tud-
juk, hogy régisége által annál értékesebb a csa-
lád előtt.

Ez a különbség az ember és a tárgy kö-
zött. Az ember minél öregebb, annál értékte-
lenebbé válik, szinte várják, hogy már kitérjen
az utból; míg egy régi órát századokig eltar-
tanak, mert minél avikumabb, annál nagyobb
az értéke.

És én zuznám össze ezt az öreg, máig
pontosan járó órát? Tehet ő róla, ha annyi
kellemes óra között, melyet mutatott, emlékeztet
a kellemetlenekre is?

Betegségben, örömben, bánatban hiven
mutatott.

Hogy siettettem, midőn azt vártam, a ki
szerettem. Hogy nógattam: siess! siess!

És mikor eljött, szerettem volna megállí-
tani, hogy tovább maradjon velem! És el-
érkezett az esküvő órája, óh, hogy vártuk
ezt! És jöttek a feledhetlen boldog órák! . . .
De eljött a szenvedések órája is, férjem beteg-
sége és halála. Igen, ezt is ő mutatta. . . És ez
mind eszembe jutott emez éjjelen, a mint gyer-
tyával a kezemben felhuztam őt. Szinte bocsa-
natot kérve vettem a kulcsot kezembe, a mint
fölhuztam. De az óra nem járt.

Ezt még soha sem tette. Majdnem sirtam a
fájdalomtól. Hát most ő daczol, vagy megbün-
tetett, a miért én meguntam.

Reggel az órásért küldtem, a ki megvizs-
gálva az órát, kijelentette, hogy bizony ennek
az óranak ütött a végórája. Csakis az a pontos
fölhuzás tartotta benne a szuszt és csoda,
hogy eddig is járt, — mert vén szerszám
már ez!

Oh, úgy fájt nekem! Ugy kértem az or-
vost, pardon, az órát: mentse meg! Hiány-
zik az a tompa moraj, nem tudok aludni, ha
hortyogni, azaz pardon, ha járni és ketyegni
nem hallom. Próbálja meg, mentse meg! Talán
sikerül.

Az órás elvitte a nagybeteg, öreg órá-
mat.

Én egy szemhunyasnyit sem aludtam.

Naponta kétszer is oda mászkáltam az
óráshoz. Nem csoda, olyan üres lett a szoba, a
mint levették őt a falról, a melyre még én is
ugy mutattam kis koromban, mint egy csodára
s a melyet annyiszor igazított az apám!

Végre napok mulva hazahoztuk. Óh, ho-
gyan örültem neki. Ismét tele lett vele a ház.
Hej pedig nem úgy járt ám már.

Olyan, mint a nagybeteg, kinek üterei
gyöngén vernek, mint a kinek szívverése las-
sankint hal el. Mikor föltettük, kijelentette az
órák, hogy az élete rövid időre terjed. Nem
szégyellem bevallani: sirva fakadtam.

Terhemre lett a zsebóráim, a wecker. a
konyhába számüztem, csak ezt az egyet, ezt a
régit, ezt a megbántottat, meguntat és memento
morimat szerettem. Ha el kell hazulról men-
nem, sietek vissza, félve lépek a szobába, hogy
míg oda voltam, nem szünte meg — élni.

P. H.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Magyar tudós a Pamir-fönsikon.

A kalkuttai mohamedán egyetem igazgatója, dr. Stein Aurél hazánk fia, most tanulmányúton van a Pamir-fönsikon, a honnan egy levelet irt magyarországi barátjának, Vámbérynak. Többek közt ezeket írja:

Az orosz akadémiának a turfáni kutatásokról kiadott közleményeit ismerem és az ott elért eredményeket természetesen szem előtt tartom. Nagyon örülnék, hogy ha kutatások körébe tartozó vidék déli részének nyelvészeti emlékei is napvilágra jönnének. Az én utazásom Bilgittől kezdve meglehetősen érdekes volt és Hunzán keresztül vivő ut, bár kissé fárasztó, de minden tekintetben élvezetes. A Kilik-hegysorosig tartó ut beillik alpesi hegymászásnak. A Taghdumbasy Pamirról a Vakhjir-szoroson át Oxuszba értem. Taskurghamban hasznos megfigyeléseket tettem az ősi topográfiát illetőleg. A helységnevekre különösen gondot fordítok. Önnek azt a megjegyzését, hogy a Pamir helységneveit igen sok hibával írják, az én tapasztalataim is teljesen megerősítik. ...Kasgarban szívesen látott vendége leszek mr. Macartney angol konzulnak.

* **Hogyan őrzik a fejedelmek kincseit.** A towerben az angol koronaékszereket (melyeket már többször elloptak) az örökön kívül éjjel-nappal egész sereg detektív őrzi. A koronaékszerek mellett nagyon őrzik a királyné drágaságait is, melyeknek hollétéről csak tizenkét beavatottnak van tudomása. Nagyobb biztonság okáért az ékkövekkel együtt tartják ezeknek pontos, hűutánzatait is s a tolvajok valószínűleg ez értéktelen holmikát vinnék el. A valódi kövek a windsori kastély mély pinczéiben vannak elrejtve s a legtapsztaltabb titkos rendőrök őrzik. A csárának és családjának ékszerei még becsesebbek. Csak magának a kis Olga nagyhercegnőnek négy millió rubelre becsült ékszerei vannak. A pétervári téli palotában van egy páncélos szoba, mely a legügyesebb betörőknek is ellentállana. Itt van a kincsnek legnagyobb része, melyet száznyolcvan ember őrzi. Az örök többnyire katonatisztek, kik nagy fizetést kapnak. A csár sok ékszerét azonban nem Pétervárott, hanem Páris és London legnagyobb bankjaiban őrzik. Bulgáriának állami ékszereit a Duna partján épült kis erődben őrzik. A kincsek értékét 12 millió koronára becsülik. Az elhunyt Umberto király ékszereit az örökön kívül a Tiberis hullámai is őrzik. Az ékszerek egy földalatti üregben vannak, melyet két oldalt a Tiberis vize mos. A perzsa sahnak mérhetetlen becsü ékszerei vannak, melyeket elődei gyűjtöttek. Teheránban hivatalnokok őrzik, kiket kegyetlenül megbüntetnének, ha csak egyetlen kő is hiányoznék belőlük.

* **A meglopott színészcsapat.** Tina di Lorenzo, a nálunk Budapesten is több oldalról híressé vált olasz művész jelenleg Buenos-Aires-ben vendégszerepel társulatával, a hol a legszomorubb tapasztalatokat szerzte az exotikus tolvajoknak „a modern kor színvonalán álló” ügyességét illetőleg. Ugyanis a színész szállóbeli szobájából ugyanazon napon tűntették el 90.000 frank értékű ékszeres-dobozát, a melyiken Guarti nevű kollégája ellopott 10.000 frankját és Fornaciari Emma művésznőtárs 25.000 frankot kitevő ékszereinek és bankjegyeinek nyomtalan eltűnését siratták. S mindezért egészen Buenos-Airesig kellett nekik utazniok — szárazon és vizen!

RÖPPENTYÜK.

* **A hadnagy ur.** — Bizony, hadnagy ur, minden leány önért bolondul.

— Meghiszsm azt. Az én fotografiámnak ép annyi bece van a nők előtt, mint egy eleven czibilnek.

* **Következtetés.** — Kárász Ferencz tönkro mer!

— Mindjárt gondoltam, hogy baj fenyegeti.

— Miből gondoltad?

— A felesége, a ki mindig oly szerényen öltözködik, a mult hónapban egyszerre három, új öltözéket csináltatott magának.

* **Sóhaj.** Tengeri fürdőn kérde Kohn ur:

— És pontosan lehet tudni, mikor emelkedik és mikor apad a víz?

— Pontosán tudjuk előre.

— Jaj, ha a bőrzénél is tudhatnók előre, hogy mikor esnek és emelkednek a papirok!

* **Furesa.** A festő monologizál: „Furesa igazán; ha be vagyok csipve, remek ideám vannak, de nem tudok dolgozni! ha pedig nem vagyok becsipve, akkor tudnék dolgozni, de nincsenek ideám!”

REGÉNY.

A „Világ Szive”.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.)

82.

— Ide hallgassatok, népe a Szivnek, — mondá, — hát gyilkosságot akartok elkövetni a szent oltár előtt, ártatlan emberek vérével szennyezvén be azt? Ti törvényszegésről beszéltek. Avagy nincsen-e városunknak arra is törvénye, hogy senkit sem lehet kivégeztetni, mielőtt a kacika és tanácsa ki nem hallgatta? Kihallgatta valaki ezeket az embereket s ha igen, vajjon kicsoda? Azt mondjátok, hogy atyám, a ti törvényes uralkodók, nem kacika többé. Nos, ha ez így van, nem Tikalnak, hanem énnekem a jogszerinti örökösnek kell helyette uralkodnom, én pedig nem itélkeztem még fellettük.

Szavait a tetszés morajával fogadta a nép. Tikal pedig így válaszolt neki:

— Lady, a törvény, melyet felhozál, megoltalmaz téged, atyádat s minden polgárát a városnak, de nem védi ezeket az idegen kémekeket, ezért hát csak jogos dolog, hogy hadd haljanak ők meg.

— Épen nem jogos, — felelé Maya szenvedélyesen — Tikal, te beleültél atyám székébe s mindjárt első napját is uralmadnak vérontással akarod kezdeni. Mondom neked, hogy ezek az emberek itt ártatlanok s ha valaki hibás, úgy én és atyám vagyunk azok. Többet mondok, — folytatá szikrázó szemmel, — ha ezek az emberek, a kiknek mi biztonságot ígértünk, meghalnak, én is velük halok s akár a te kezéd, akár az enyém ontsa ki véretem, mindenképen a te fejedre szálljon az.

Amint ezt elmondá, drágakövekkel ékes övéből egy kést rántott elő s amint a napfényben csillogó pengével kezében ott állott előttük, oly szép volt és oly elragadó, hogy a nemeseik önkénytelenül is visszahúzódtak előle, a népből pedig százával emelkedtek a hangok:

— Halljuk Lady Mayát és engedelmeskedjünk neki! Ó a mi kacikánk és senki más!

Erre Zibalbay, ki eddig karjával elfödte szemét, feltekintett s így szólt:

— Igazad van, leányom. Ha már a nép nem akar tudni rólunk s még vendégeinket sem tudjuk megvédeni, jobb, ha velük együtt halunk meg.

Beszéde után újra eltakarta szemét.

Csend állott be most, majd halk suttogás ütötte meg fületem. Keresztül pillantottam a torkomnak szegzett kard-éleken s láttam, hogy Nahua férje oldalán állva, valami felől tárgyal vele. Oly közel voltak hozzám, hogy különben is éles hallásom most még csak élesbülve a rögtöni halál félelmétől, beszédjüknek majd minden szavát fülembé juttatá.

— Maya meg is teendi, a mivel fenyegetőzik, — szólt Nahua, — ez pedig kész romlás lenne ránk nézve, mert ha atyját gyűlölik is, ő érte mindenki rajjong és

igen sokan volnának, a kik boszura kelnének érte.

— Már miért ölné meg magát egy fehér kalandorért? — kérde férje.

Nahua vállat vont a kérdésre.

— Ki tudja azt megmondani? Az az ember barátja, a nők pedig igen könnyen feláldozzák életüket barátaikért. Tégy úgy, a mint akarsz, de ha Maya meghal, alig hiszem, hogy a holnapi napot megérjük — szólt s elhúzódva ura mellől, újra székébe ült.

Tikal a sennorra nézett, ki mellén volt a földre terítve, én pedig látván a tekintetében lobogó gyűlöletet, reszkettem, mert biztosan hittem, most jön a végnek kezdete s Isten kegyelmébe kezdtem ajánlani lelke-met. Mig én imádkoztam, Tikal megszólalt, szavait Mayához intézvén:

— Lady, — mondá, — te a törvényre hivatkozál ezeknek a kalandoroknak, atyádnak érdekében és a magadéban is. Jól van, a törvény itéljen felettetek. Holnapra meg lesznek választva a bírák s itélni fognak itt a népnek jelenlétében.

— Nem lehet, Tikal, — válaszolt Maya hidegvérrel, — csak egy bíróság itélhet felettünk, a kik mindnyájan a Sziv-Rend főtagjai vagyunk és pedig a Szivnek Tanácsa, mely mához nyolcz napra fog összeülni a Vizek Áradásának idején a Szanktuariumban. Nem így van, nemesek?

— Ha csakugyan mindnyájan főtagjai vagytok a Sziv-Rendnek, úgy van, — volt a válasz.

Am legyen, — válaszolt Tikal — de addig is biztosságba kell helyeznelek. Légy szíves Lady és te is Zibalbay, kövessétek Mattait. Örök! vigyétek ezt a két embert utánuk az őrházba s vigyázzatok rájuk, míg oda megyek!

Maya meghajtotta magát s a hallgatósághoz fordulva, tiszta, csengő hangon így szólt:

— Isten veled, népem! Ha nem látnátok többet engem, tudhatjátok, hogy Tikal pusztított el engem is, atyámat is, miután elfoglalta méltóságunkat és ez esetben ti rátok hagyom, hogy bosszút álljatok kiontott vérünkért!

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

**CSOKONAI PAPIR-
KERESKEDÉSBEN**

KOSSUTH UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANOTT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A szolyval gyógyviz buzgón ajánlatik és a kórházi betegek folyton használják.

Budapest, 1899. szeptember 5.

Dr. Osetneki Jelenik Zsigmond,

Ferencz József kereskedelmi kórházi főorvos.

Legdusabban berendezett

BUTOR

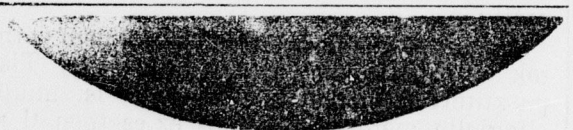
GYÁRI RAKTÁR

Piacz-utca 71. szám alatt
(a Corso épülettel szemben)

Lamberger és Társa

DEBRECZEN.

Ajánlják saját gyártmányu butorokat, a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig, legnagyobb választékban, **jutányos ár**, pontos, szolid kiszolgálás és 3 évi jótállás mellett.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

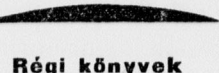
En rovatban az egyszeri beiktatás 10 szögig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérral több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalványjal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Gazdasági ismétlő iskolák részére a legalkalmasabb és legolcsóbb könyv Vaday József nagyváradi közs. isk. igaz. tanító könyve, mely 3949/1899. szám alatt a gazdasági ismétlő iskolák részére miniszterileg általánosan engedélyezve van. Ára a szerzőnél rendelve netto 40 kr. vagyis 80 fillér. 48.

Pincze,

mely üveges borok be-raktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Régi könyvek

magyar, latin, német (udományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában Morvay Zoltánnal.

Eladó

egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.

Debreczen szomszédságában levő Uj-Léta községben

eladó

egy féltelek föld,

melyből

3600 □ öl dërmentes területen szőlővel van beültetve.

Értekezhetni az **uj-létai lelkeszi hivatalban.**

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes

fagymentes kutszivattyuk

60 koronától kezdve

díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással **gyári áron** kaphatók.

A szüret idejére pedig

minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzúók

lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia—Hadház-utczai telepén, mely mindennemü gazdasági, ipari és háziartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *

KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA

ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemü munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitünő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemü egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelü diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlapok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemü üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratí jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelü bálí meghívók, programmok, beléptí jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemü új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA A LEGNAGYOBB GONDDAL ○○○○ KIALLITVA, ○○○○ MINDAMELLETT MÁS ○○○○○○ KEZDETLEGES KIVITELNÉL ○○○○ OLCSÓBB ÁRON.

